

Kapitalizm-problem zrozumienia

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Kapitalizm i rynek nie stanowią problemów społecznych samych w sobie. Poważnym problemem społecznym jest natomiast brak powszechnego zrozumienia istoty i mechanizmów tych dwóch rzeczy. W wyniku czego niewiedza (lub brak chęci poznania) generuje problemy społeczne: nieuzasadnione postawy roszczeniowe, marginalizacje społeczne, poczucie oszukania przez państwo i w związku z tym liczne protesty i zachowania aspołeczne. **Stwierdzam, że kapitalizm jest zły.** Ale nic z tego dla mnie ani dla innych nie wynika. Ponieważ nie ma dla niego poważniejszej alternatywy. Nie jest nią ani socjalizm, ani tzw. trzecia droga, wydumana na podstawie tzw. papieskich encyklik społecznych [1]. Trzeba więc nauczyć się żyć w kapitalizmie. Zrozumieć realia. **Uczyć** myślenia kapitalistycznego w szkołach (dobrym przykładem jest Centrum Młodzieżowej Przedsiębiorczości przy Fundacji im. Batorego). Pomagać ludziom rozpoczynać działalność (np. Inkubatory Przedsiębiorczości). Musimy wykształcić system skutecznego edukowania ludzi, aby mogli się odnaleźć w nowych, ciągle zmieniających się warunkach, w okresie transformacji gospodarczo-społecznej. Należy wziąć pod uwagę, że ten etap zakończy się dopiero za kilka-kilkanaście lat, w których nasza sytuacja gospodarczo-społeczna ulegnie dalszej liberalizacji, czego wymaga od nas Unia Europejska. Ludziom, którzy nie wyzbęda się marzeń o państwie-ojcu coraz trudniej będzie przetrwać, odważnie spoglądając Fiskusowi i Sprawiedliwości w oczy. I to jest nasz problem społeczny.

Na wolnym rynku każdy stara się produkować to, co inni chcą kupować. Cenę zaś wyznacza producent wraz z kontrahentami, i w obliczu konkurentów, to znaczy w procesie społecznej współpracy. Mechanizm samoregulujący jest lepszy od gospodarki centralnie planowanej, ale także rynek narażony jest na różne deformacje, a co najważniejsze pozostawiony sam sobie zawsze premiuje silniejszych (na ogół bogatszych) a upośledza słabszych (na ogół biedniejszych). Premiowanie silnych jest **niezbędne** dla funkcjonowania rynku, bo na tym opiera się mechanizm stymulujący wzrost wydajności pracy, postęp technologiczny i rozwój gospodarczy.

Jednak mechanizmy rynkowe z samej swej istoty utrudniają osiągnięcie wysokiego stopnia solidarności, integracji społecznej, bezpieczeństwa socjalnego i równości. W okresie transformacji szczególnie jesteśmy narażeni na wzrost niepewności społecznej, rażących zróżnicowań oraz zanik więzi międzyludzkich. Z tych postaw niełatwo leczą się postsocjalistyczne społeczności.

Przypisy:

[1] Ta idea oparta na myśleniu życzeniowym, szermująca hasłami społecznej sprawiedliwości nęci pewną liczbę intelektualistów (np. socjolog Marcin Czerwiński, Pytając o cywilizację, 2000) oraz 'ludzi czynu' do jakich zaliczymy choćby Andrzeja Leppera

Mariusz Agnosiewicz

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta Racjonalisty, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 06-07-2002 Ostatnia zmiana: 22-08-2003)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,996) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,996>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz
Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl